

ОКУТУУНУН ТЕХНОЛОГИЯСЫ
ТЕХНОЛОГИЯ ОБУЧЕНИЯ
TEACHING TECHNOLOGY

*Шаршенова Рысбү Айылчиевна,
Кыргыз билим берүү академиясы,
аспирант,
Кыргыз Республикасы, Бишкек шаары,
e-mail: yryssarsenova016@gmail.com*

**КЫРГЫЗ ТИЛИН ОКУТУУДА КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫНЫН МАТЕРИАЛДАРЫН
КЕП МАТЕРИАЛЫ КАТАРЫ КОЛДОНУУНУН ЗАМАНБАП ЫКМАЛАРЫ**

*Шаршенова Рысбү Айылчиевна,
аспирант,
Кыргызская академия образования,
Кыргызская Республика, город Бишкек,
e-mail: yryssarsenova016@gmail.com*

**СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МАТЕРИАЛОВ КЫРГЫЗСКОЙ
ЛИТЕРАТУРЫ ПРИ ОБУЧЕНИИ КЫРГЫЗСКОМУ ЯЗЫКУ В КАЧЕСТВЕ
РЕЧЕВОГО МАТЕРИАЛА**

*Sharshenova Rysbu Aiylchievna,
graduate student,
Kyrgyz Academy of Education,
Kyrgyz Republic, Bishkek City,
e-mail: yryssarsenova016@gmail.com*

**MATERIALS OF KYRGYZ LITERATURE DURING TEACHING KYRGYZ
MODERN METHODS OF USING OF LANGUAGE AS SPEECH MATERIAL**

Аннотация: Бул макалада кыргыз тили сабагын бышыктоо максатында адабият сабагынын материалдарын колдонуу менен бирге, заманбап ыкмаларды пайдалануу тууралуу берилген. Текст тууралуу окумуштуулардын айткандары жана тилди окутууда көркөм тексттин ролун көрсөтөт. Ар бир көркөм текст улуттук маданияттын өзүнчө үлгүсү болуп саналары, анда улуттук инсандык өзгөчөлүктөрү жана жашоо образы, маданияттын контекстинде жактырылган же терс кубу-

луштар жана аракеттер жөнүндө маалыматтар берилген.

Аннотация: В данной статье представлены материалы урока литературы с целью закрепления урока по кыргызскому языку, а также использование современных методов. То, что говорят ученые о тексте и роли художественного текста в чтении языка, показывает, что каждый художественный текст представляет собой уникальный образец национальной культуры.

Annotation: This article presents materials from a literature lesson in order to consolidate

the Kyrgyz language lesson, as well as the use of modern methods. What scientists say about the text and the role of literary text in reading language shows that each literary text represents a unique example of national culture.

Түйүндүү сөздөр: адабиятты окутуу, фишбоун ыкмасы, көркөм текст, фразеологизм, мээге чабуул, баалоо, шыктандыруучу, кайталоо.

Ключевые слова: преподавание литературы, метод «рыбий скелет», художественный текст, фразеология, мозговой штурм, оценка, вдохновение, повторение.

Key words: teaching literature, fishbone method, literary text, phraseology, brainstorming, assessment, inspiration, repetition.

Киришүү. Бүгүнкү күндө адабиятты окутуу багытынын алдында да бир топ олуттуу көйгөйлөр бар. Окумуштуулардын иликтөөлөрү боюнча жана биздин баамыбызда да буларга төмөнкүлөр кирет: көркөм чыгармаларды окууга болгон студенттердин кызыгуусун жаратуу; окурмандык таасирге таянуу аркылуу студенттердин окурмандык активдүүлүгүн ойготуу, окурмандык маданиятын жана көркөм табиттери менен эстетикалык табиттерин өркүндөтүү; кандай гана заман, коомдук түзүлүштөрдө болбосун чыгарманын эч качан жоготпоочу улуттук, жалпы адамзаттык көркөм баалуулугунун маанисин сездирүү; сабактын түрдүү формаларын уюштуруу жана окутуу методдорун замандын талабына ылайык иргөө, тандоо, колдонуу; эң башкысы адамды ар тараптуу жана гармоникалуу өнүккөн адамды калыптандыруу кирет.

Изилдөөнүн максаты. Бул маселени изилдөөдө төмөндөгүдөй максаттар коюлду: адабий тексттин тилин талдоо менен грамматикалык билимди терең өздөштүрүү, студенттердин ой жүгүртүүсүн өстүрүү. Заманбап ыкмалар аркылуу сабакка болгон кызыгуусун арттыруу, келечекте өз тилин, тарыхын сүйгөн атуулдарды тарбиялоо, предметке болгон кызыгууну арттыруу.

Изилдөөнүн милдети: Ч.Айтматовдун чыгармаларына талдоо жүргүзүү менен студенттердин китеп окууга болгон кы-

зыгуусун арттыруу, анализдөөнүн негизинде талаш-тартыш жаратуу менен өз оюн туура айтууга жана образдардын мүнөзүн ачып берүүгө үйрөтүү.

Изилдөөнүн методу. Бул изилдөөнүн жүрүшүндө жалпы методдордон сырткары теориялык анализ, логикалык жана жалпылоо методдору колдонулду.

Негизги мазмуну. Адабиятты каражат катары окутуу студенттердин өз алдынчалыгын, таанып билүү жетишкендиктерин жана кызыгуусун өнүктөрүүгө оң таасирин тийгизет. Анын мазмуну, агартуучунун окутуучулук, адистик ишмердүүлүгүнө багытталган, ошондуктан алар студенттердин жөндөмдүүлүктөрүн ар тараптуу өнүктүрүүгө, ой жүгүртүү процесстерин активдештирүүсүнө көмөктөшөт, аларды ар түрдүү илимдерге тиешелүү билимдерди жалпылоого, турмуштук кырдаалдардын кеңири чөйрөсүнө карата колдонула турган билимдерге ээ болушу зарыл.

«Текст – бул формага салынган, баарлашуунун бир катышуучусуна таандык, толук жана туура түзүлгөн кеп, чыгарма», – деп аныктама берген Н.Д. Зарубина [1]. Ушундай эле көз карашты Л.М. Лосева: «Текст – мазмуну жана структуралык толуктугу менен мүнөздөлгөн жана кабарлоого автордун мамилесин билдирген жазуу түрүндөгү билдирүү» айткан [2].

Бул аныктамалардын ортосундагы бардык айырмачылыктар менен алардын бир жалпылыгы бар: изилдөөчүлөр тексттерди өндүрүү жана аларды түшүнүү баарлашуу процессинде же коммуникациянын максаттарына жетүү үчүн ишке ашат деген пикирде; текст жазуу түрүндө ишке ашат, бүтүрүлгөн чыгарма катары өзүнүн ички түзүлүшүнө жана структурасына ээ. Изилдөөчүлөр (И.Р. Гальперин, Г.А. Золотова, Г.В. Кольшанский, О.И. Москальская, Е.И. Шендельс жана башкалар) текст тилдин негизги бирдиги катары коомдо иштеген микросистема экенин айтышат [3].

Сабакты максатына жеткире өтүү үчүн мугалимдерге интерактивдүү, заманбап кызыктуу сабактардын курстары өтүлүп, усулдук колдонмолор жазылып, квалифи-

кацияны жогорулатуучу иш-чаралары тынымсыз өткөрүлүп турат. Ошого карабастан, мектептин толук курсун бүтүрүп келген окуучулардын деңгээли ойдогудай болбой, өзгөчө филологиялык эмес факультеттеринде окуган студенттердин тилге болгон мамилеси төмөнкү баскычта.

Негизинен, сабакта көркөм текстти пайдалануу жакшы натыйжа берет. Педагогика илимдеринин доктору С. Рысбаев текстти колдонууда кандай критерийлер бар экенин төмөндөгүчө жазат: «Текстти окуганга чейинки ишмердүүлүк: тексттин атын түшүнүү; тексттин атына жараша анын темасы тууралуу ой жүгүртүү; тексттин атына жана темасына жараша мазмуну тууралуу ой жүгүртүү; ушундай аталыштагы, темадагы жана мазмундагы дагы кандай чыгарма окуганы тууралуу ой жүгүртүү; тексттин автору, анын дагы да башка чыгармалары тууралуу ой жүгүртүү...» [4, с. 69].

Ар бир көркөм текст улуттук маданияттын өзүнчө үлгүсү болуп саналат, анда улуттук инсандык өзгөчөлүктөрү жана жашоо образы, маданияттын контекстинде жактырылган же терс кубулуштар жана аракеттер жөнүндө маалыматтар камтылган. Каармандардын коммуникативдик жүрүм-туруму улуттук маданияттын оң же терс компоненти болуп саналат. Мугалимдин милдети – чындыкты, окуяны жөнөкөйлөтүп, канчалык адекваттуу чечмелеп жатканын көзөмөлдөө. Өзгөчө көйгөйдү прецеденттик көрүнүштөр жаратат, мисалы: ар бир коомдун өзүнүн Танабайы, Дүйшөнү, Султанмураттары болгон.

Окумуштуу Н.В. Кулибинанын айтуусунда: бул жаатта натыйжалуу иштөө үчүн мугалим төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. Колдонулган материалдын өзгөчөлүктөрүн билүү: чет тилдеги адабий текстти;
2. Көркөм адабиятты окуганда адамдын аң-сезиминде болуп жаткан процесстерди элестетүү;
3. Көркөм текстти пайдалануунун максатын, тексттерди тандоонун критерийлерин, ошондой эле текстке чейинки жана кийинки иштерди жүргүзүүнүн мүнөзүн, формаларын

жана ыкмаларын аныктаган тиешелүү методологияга ээ болууга үндөйт. Лингводидактикалык практика үчүн көркөм текст тексттин бардык өзгөчөлүктөрүнө толук ээ болушу маанилүү [5].

Мугалим – өз сабагынын ээси. Сабакты кандай болгондо кызыктуу, түшүнүктүү өтүү керек? деген суроо ар убакта берилет. Демек мен кайрыла турган ыкма «Фишбоун» деп аталат. Бул ыкманы башталгыч класстан баштап студенттерге чейин колдонсо болот. Кызыктуу, жагымдуу окуу шарттары түзүлгөн мезгилде окуучунун, студенттин өзүн өзү аңдоосу жана өзүн өзү сыйлоосу пайда болот.

Жогорудагы окумуштуулардын текст тууралуу айткандарынан кийин практика жүзүндө колдонууну чечтик.

«Фишбоун» ыкмасынын актуалдуулугу студенттерди топ менен иштөөгө жана эркин ой жүгүртүүгө жол ачат. Бул ыкманын негизги максаттарынын негизгиси да ушунда турат. Сабактын максаттары: маалыматты визуалдаштыруунун мисалы катары «Фишбоун диаграммасы» түшүнүгүнүн маанисин ачуу. Студенттерге фишбоун ыкмасынын актуалдуулугу – топ менен иштөөгө жана эркин ой жүгүртүүгө жол ачат.

Негизги максат: Фишбоун түзүүнүн жол-жобосун түшүнүүгө жардам берүү; предметке болгон кызыгууну калыптандыруу; эс тутумун, көңүл буруусун өстүрүү; маалыматты визуалдаштыруунун мисалы катары «Фишбоун диаграммасы» түшүнүгүнүн маанисин ачуу.

Сабакта окуучуну билим менен гана эмес, маалымат менен иштөө методдору менен да куралдандыруу керек – атап айтканда, белгилүү бир маселелерди коюу жана чече билүү. Муну жасоонун эң жакшы жолдорунун бири – бул суроо-жооп техникасын колдонуу менен маалыматты визуалдык мааниде берүү.

«Балык сөөгү» («балык сөөгү», «балык скелети») – жапон окумуштуусу Каору Исикаванын ыкмасынын жөнөкөйлөштүрүлүп аталышы. Маалыматты берүүнүн бул графикалык техникасы кандайдыр бир кубулушту анализдөөнүн жүрүшүн образдуу

түрдө көрсөтүүгө мүмкүндүк берет. Маалымат берүүнүн бул графикалык ыкмасы көйгөйдү бөлүп көрсөтүү, анын себептерин жана далилдөөчү фактыларды тактоо жана маселе боюнча корутунду түзүү аркылуу кубулуштун анализинин жүрүшүн образдуу түрдө көрсөтүүгө мүмкүндүк берет.

«Фишбоун» ыкмасында студенттерге суроо же тапшырма берилет 10-15 мүнөт ойлонууп «балык скелети» түзүлөт, андан соң ар бир иштин жыйынтыгы талкууланат.

«Балык скелетин» түзүү процессинде студенттер:

- Топ менен же жупта иштөөгө үйрөнүү;
- Өз ара байланыштарды визуалдаштыруу;
- Ар түрдүү факторлорду маанилүүлүгүнө жараша бөлүштүрүү;
- Критикалык ой жүгүртүү жөндөмүн өнүктүрүү;
- Чындыктын кубулуштарына баа берүү сыяктуу натыйжаларга жетишишет.

Тема: Фразаологизмдерди бышыктоо. (Кыргыз тилин адабият менен интеграциялап окутуу Ч.Айтматовдун «Ак кеме» повестинин негизинде).

Сабактын темасы: Фразаологизмдерди бышыктоо.

Сабактын тиби: Алган билимди бышыктоо.

Колдонулуучу методдор жана ыкмалар: Акылга чабуул ыкмасы¹, көрсөтмөлүүлүк, визуалдык контент ыкмасы², «Фишбоун» стратегиясы³.

¹ Акылга чабуул – бул берилген тема боюнча идеяларды түзүү үчүн мыкты окутуу стратегиясы. Акылга чабуул ой жүгүртүү жөндөмүн өрчүтүүгө жардам берет. Окуучуларга концепцияга байланыштуу бардык нерселер жөнүндө ойлонуу сунуш кылынганда, алардан ой жүгүртүү жөндөмүн өркүндөтүү сунушталат. Көбүнчө, өзгөчө билимге муктаж бала билбейт деп айтышат. Бирок, акылга чабуул ыкмасы менен, бала темага байланыштуу оюна келген нерсени айтат. Акылга чабуул өзгөчө муктаждыгы бар студенттер үчүн ийгиликке өбөлгө түзөт, анткени туура жооп жок.

² Студенттерди группаларга бөлүп жана визуалдык материалдар аркылуу (сүрөттөр, видеолор) кандай үйрөнүү керектигин жакшы биле алат. Бул сабак аягында окуучу топ

Колдонулуучу каражаттар: флипчарт, маркер, стикер, каармандардын сүрөтү; сүрөттөр.

• **Эскертүү:** *Сабак бышыктоо иретинде өткөрүлөт. Ч. Айтматовдун «Ак кеме» повестин окуп чыккандан кийин, кыргыз тили боюнча фразеологизмдер темасын бышыктоо.*

Сабактын максаттары:

Билим берүүчүлүк (Когнитивдик): Фразаологизмдердин кепте колдонулушун, алардын келип чыгышын, чыгарманын негизинде эске тутуу.

Тарбия берүүчүлүк (Баалуулук): Жаратылышты сактоого жана жаныбарлар дүйнөсүн коргоого үйрөнүшөт. Бири-бирин сыйлоого, улууларды урматтоого, бири - бири менен баарлашып кызматташууга тарбиялоо.

Сабактын билим берүүчүлүк максаты: Фразаологизмдерди көркөм сөз каражаты катары колдоно билүү, чыгармадагы образдарга мүнөздөмө берүүгө үйрөнүү.

Өнүктүрүүчүлүк максаты: алган билимдерин турмушта пайдалана билүү жөндөмдүүлүгүнө ээ болушат, сөз байлыгын өнүктүрүшөт.

Сабактын жүрүшү:

1-этап. Уюштуруу (3-5 мүн.) Саламатсыздарбы! (Аудиторияда жагымдуу жагдай түзүү. Студенттердин көңүлүн сабакка буруу үчүн мотивдештирүү)

Мугалим: Бүгүнкү сабагыбызды жемиштүү болсун үчүн ар бирибиз активдүү катышуубуз зарыл. Өз оюңарды айтуудан тартынбагыла, ар кимибиздин оюбуздун өз орду бар, ошондуктан бүгүнкү Фишбоун стратегиясында кимде-ким көп фразеологизмдерди колдонсо, жакшы баллга ээ

ичинде иштөө, оюн эркин айтуу, башкалардын пикирин уга билүү сыяктуу көптөгөн жөндөмдөргө ээ болуп чыгат.

³ Топтордо колдонула турган окутуу ыкмаларынын бири – бул Fishbone техникасы. Ал англис тилинен сөзмө-сөз которгондо “Fishbone” же “Балыктын сөөгү” деп которулуп, окуучулардын критикалык ой жүгүртүүсүн визуалдык жана мазмундуу түрдө өнүктүрүүгө багытталган.

боло алат. Ошондой эле улуу сөздү талкуулаганга активдүү катышкандар да эске алынат. Мен ишенем, ар бириңер татыктуусунар.

2-этап. Үй тапшырманы текшерүү (5 мүн.). Шыктандыруучу суроолор менен алган билимдерин эске түшүрүү:

Мугалим: Кана эмесе, өтүлгөн тема боюнча фразеологизмдерди эске түшүрөбүз.

1. Көзүнүн агы менен тең айлануу деген фразеологизмдин синонимин, антонимин айтабыз – (эркелетүү-синоними, жер жеберине жетүү-антоними).

2. Төбөсү көккө жетүү-сүйүнүү, жылдызы түшүү- антоними.

3. Ити май жебеген – чириген бай-синоними, итке минген – антоними ж.б.у.с

(Окутуучу студенттер менен өтүлгөн теманы кайталоо жүргүзүшөт)

(Акылга чабуул)

Мугалим: Анда балдар, биз бүгүнкү сөзүбүздү талкуулап алсак.

Улуу сөз: Сөз – айтылганга чейин сенин кулуң, айтылгандан кийин сен сөздүн кулусуң.

Мугалим: Кана студенттер, Бул макалды ким кандай чечмелеп берет? (Каалаган студенттер өз ойлорун ортого салышат, мугалим толуктап берет. Бул жерде студенттер өз ойлорун турмуштан мисал келтирип айта алышат, талаш-тартыш болушу да мүмкүн. Сабакта жооп бербеген студенттер да ойлорун ортого салышат. Улам көнүккөн сайын суроолорду татаалдаштырып койсо болот. Мисалы, макалды чечмелөөдө, ушуга үндөш макалдарды тапкыла же фразеологизмдерди кошуп сүйлөгүлө ж.б.). Үндөш макал айта аласыңарбы?

Ойноп сүйлөсөң да, ойлоп сүйлө, айтылган – сөз, атылган – ок ж.б. Бул макалды силер кайсы учурда колдоно аласыңар? (*Студенттер өз ойлору менен бөлүшөт.*)

Мугалим: Эмесе, фразеологизмге көңүл бурабыз.

Фразеологизм: Оозун куу чөп менен аарчуу (*фразеологизм боюнча да студенттер*

тер түшүнүгүн айтышат, оозеки сүйлөм түзүшөт, мисалдар менен толукташат).

3-этап. Билүү жана түшүнүү этабы. (20 мүн.)

Мугалим: Өтмө мааниде колдонулуп, эмоциялуу-экспрессивдүүлүгү, образдуулугу: Фразеологизмдер жөнөкөй сөздөн затты же анын белгилерин атоодо, кыймыл-аракеттин түрдүү кырдаалы ж.б.у.с. түшүнүктөрдү билдирүүдө айтылуучу ойду элестүү туюндуруусу менен айырмаланат. Маселен, эч кимге кара санабаган, жамандык ишке барбаган, бирөөнүн бир нерсесине көз артпаган, жоош, момун адамдардын асыл сапаттарын; адилеттикти, бардыгына тең караган калыстыкты таамай жана таасирлүү туйундуруш үчүн кой оозунан чөп албаган, кара кылды как жарган сыяктуу мисалдарды келтирсек болот.

Мурунку сабакта өтүлгөн теманы эске түшүрөбүз.

Кана ким айтат? Фразеологизмдердин негизги жана кошумча белгилери кайсылар? (*Суроого жооп алгандан кийин бышыктоо сабагы баиталат*)

Мугалим: Фразеологизмдерди эске түшүргөн соң, сабакты бышыктоо үчүн Фишбоун стратегиясын колдонобуз. Фишбонун стратегиясы тууралуу биз таанышбыз андыктан, мурунку өтүлгөн Ч.Айтматовдун «Ак кеме» повестинин негизинде фразеологизмдерди бышыктайбыз. Демек, Фишбоундун негизинде каармандарга мүнөздөмө беребиз. Кана эмесе, 2 топко бөлүнүп, Балыктын сөөгүн тартып (бир студент дептерге тартат), кабыргаларына фразеологизмдерди жазабыз. Модераторлорду шайлап алабыз. Алардын милдети студенттердин түзгөн стратегиясын карап, 3-4кө чейин студенттерге бөлүштүрүп берет. Алар ошол балыктын сөөгүнө жазылган сөздү чечмелеп берет. 1-топ Орозкулдун кулк-мүнөзүн, 2-топ Момун чалдын кулк-мүнөзүн түшүрөбүз.

10 мүнөт убакыт берилет. Демек, балыктын башына каармандардын аттары жазылат, ал эми кабыргаларына фразеологизмдер жазылат. (*5-8ге чейин убакыт берилет. Команда кеңешип жазышат, модератор баары жазылып бүткөн соң, ким*

кайсы кабырга тууралуу айтат бөлүштүрүп берет)

Каармандардын сүрөттөрү доскага илинет.

Чыгармадан кыскача текст окуйбуз.

«Нургазы Момун таятасынын колунда кандай жүрүп, турганын да айтып бермек. Момун элпек десе эле таятасы жаман киши экен ден ойлобосун атасы. Андай таята дүйнөдө жок, төгөрөктүн төрт бурчун кыдырса да табылбайт. Таятасы эң сонун, бирок болгондо эле эч куулук-шумдугу жок, ошол үчүн элдин баары шакабалай берет. Орозкул аба болсо, өзү күйөө бала экенине карабай, картаң кайнатасын жекирип, тил тийгизет. Кээде элдин көзүнчө да жекирип калат. Таятасы болсо, кагып-сөгүп коюунун

ордуна, бат эле кечирип коёт, атүгүл токойдогу, үйдөгү Орозкулдун жумуштарын бүт өзү иштейт. Иштейт эле дейсиңби! Орозкул аба мас болуп бир жактан келгенде канталаган уятсыз көзүнө жаба түкүрбөйт да, кайра жүгүрүп барып, атын алып, жөлөптөп түшүрүп, үйүнө киргизет, керебетке жаткызып, үшүп калбасын деп аяк-башын кымтылап тонун жабат, анан атын жайдактап, кашып-тазалап, жемге коёт. Ушунун баары Бекей тааженин төрөбөгөндүгүнөн. Эмне үчүн антет, ата? Кааласаң төрө, каалабасаң жөн кой деген болбойбу? Орозкул аба Бексей таажени сабаганда таятаны карап туруп, бооруң ооруйт. Бекейден көрө мени урсачы деп сыздайт» [6].

(Албетте, балыктын кабыргаларынын саны канчалык көп болсо, ошончолук каармандын мүнөзү так ачылат. Ошондуктан, эки команда тең терең ойлонуусу зарыл. Эки командадан бирден чыгып фишибоун тууралуу өз ойлорун айтышат. Каршы команда кызыккан суроолорду бере

алат. Жыйынтыгында каармандын образынын көркөм сүрөттөлүшү фразеологизмдердин жардамы менен ачылат. Кайсы команда фразеологизмдерди көп жазды, ошол командага көбүрөөк балл берилет).

Мугалим: Азаматсыңар! Баарыңыздардын түзгөн фишбоун схемаңыздар мактоого татыктуу! (Кол чабылат)

4-этап. Үй тапшырмасы (1 мүн.).

Төмөнкү темага презентация даярдап келүү:

Фразеологизмдердин макал-лакаптар менен окшоштуктары жана айырмачылыктары.

5-этап. Баалоо. Жыйынтыктоо (Рефлексия) 5 мүн.

Биздин бүгүнкү сабагыбыз көңүлдүү өттү. Көп нерсени биле алдык. Өзүбүздү баалоону да үйрөндүк. Сабагыбыз ушуну менен аягына чыкты, баарыңарга ырахмат!

Саламатта баргыла!

Корутунду. Негизинен грамматикалык тема мисалдар менен, чыгармадан үзүндүлөр аркылуу өздөштүрүлдү. Заманбап ыкмалар колдонулуп, студенттердин кызыгуусун арттырганга жетишти. Ушул типтеги сабактар студенттердин кыргыз тилин баарлашуу каражаты катары колдонууга, дүйнөнү жана андагы өзүн өзү таанып-билүүгө, маданият менен таанышууга,

аларда компетенттүү, жигердүү жана чыгармачылык жөндөмүн өнүктүрүүгө мүмкүндүк бере алары байкалды.

Адабияттар:

1. Зарубина Н.Д. Лингвистический и методический аспекты / – М.: Рус. яз., 1981. – 113 с.
2. Лосева Л.М. Как строится текст: пособие для учителей. – Москва: Просвещение, 1980. – 94 с.
3. Новикова Л.А. Лингвистическое толкование художественного текста. – М., 1979. – 11 с.
4. Рысбаев С.К., Абдухамидова Б.А. Көркөм текст менен иштөөнүн жолдору. Известия Кыргызской академии образования. – Бишкек, 2016. – № 4 (40). – С. 66-71.
5. Кулибина Н.В. Художественный текст в лингводидактическом осмыслении. – М., 2001. – 48 с.
6. Айтматов Ч. Чыгармаларынын толук жыйнагы. – Бишкек: Улуу тоолор, 2018. – 220-б.

Рецензиялаган:

Муратов А.Ж.,

педагогика илимдеринин доктору, профессор